

POSVOJENO DIJETE U ŠKOLSKOM OKRUŽENJU

**STRUČNI SKUP: KAKO SMO POSTALI
OBITELJ**

**16.5.2013. ZAGREB
KAZALIŠTE MALA SCENA**

IVANA ŠAFRAN TUNJIĆ, PROF. OŠ BOROVJE

Kakva sjećanja imate na razdoblje školovanja?

Školsko okruženje

- **Budući da djeca provode veliki dio vremena u školi, kvaliteta vremena i međuljudskih odnosa u školskom okruženju od silne je važnosti za oblikovanje ličnosti**
- **Djeca provode u školama razdoblje srednjeg djetinjstva i adolescencije, i to, prema statistikama UNESCOa, otprilike 900 sati u osnovnoj školi godišnje (oko 8 000 sati obveznog obrazovanja)**

Svi ideali svijeta ne vrijede suze jednog djeteta.
Dostojevski

www.annegeddes.com

ANNE GEDDES
P U R E

© 2001 Anne Geddes

Srednje djetinjstvo i posvojeno dijete

- Razdoblje srednjeg djetinjstva podrazumijeva razdoblje od 6-12 godina
- Brzi fizički rast
- U toj dobi se pojačava znatiželja, istraživanje i spoznavanje svijeta te potreba djeteta za ovladavanjem okruženjem u kojem boravi
- To je ujedno i razdoblje u kojem djeca započinju formalno školovanje te u školi stječu nova znanja, vještine i upoznaju nove ljude

- Za posvojenu djecu, uz sve ove karakteristike značajne za razvojnu dob, razdoblje srednjeg djetinjstva još i znači da pokušavaju ovladati konceptom posvojenja
- U toj dobi neki od njih povezuju posvojenje s gubitkom pa prestaju na glas postavljati pitanja u svezi s postupkom posvojenja
- Polaskom u školu djeca se susreću i s pitanjima vršnjaka vezanim za obitelji i posvojenje

- U tom razdoblju roditelji i učitelji mogu preuzeti zadaću upoznavanja i približavanja djeci s fenomenom posvojenja
- Aktivnosti u razredu se mogu bazirati na senzibilizaciji djece o različitim načinima osnivanja obitelji, ali i općenito, o različitim strukturama obitelji
- Možda se ukaže prilika da obitelj sa posvojenom djecom bude gost u učionici, ili se napravi plakat i prezentacija na temu različitih tipova obitelji

- U ovom razdoblju svijest o različitosti može dovesti do osjećaja odbačenosti ili naglašavanja različitosti među učenicima što se može odraziti na sposobnost koncentracije ili stil ponašanja (iskazivanje ljutnje, oponirajuće ponašanje i sl.) kod posvojenog djeteta
- Vršnjaci mogu prepoznati posvojenje kao Ahilovu petu te posvojeno dijete može postati laka meta vršnjačkog zadirivanja

Što mogu učiniti učitelji i stručni suradnici?

- Koristiti pozitivan način komunikacije vezan za različite tipove obitelji
- Biti osjetljivi na pojavu zadirivanja i intervenirati
- Sa senzibilizacijom vršnjaka treba započeti prije nego li se javi zadirivanje
- Poštivati djetetovu želju želi li govoriti o posvojenju

Adolescencija i posvojeno dijete

- Razdoblje od 13-19 godina, viših razreda osnovne škole i razdoblje srednje škole
- Značajne promjene u fizičkom, kognitivnom, emocionalnom i socijalnom funkcioniranju
- Pojava vršnjačkog pritiska i dileme tko sam ja/ što se od mene očekuje da budem
- Prihvaćanje fizičkog identiteta odrasle osobe

- Za posvojeno dijete proces prihvaćanja fizičkih promjena može biti izazovniji zbog nedostatka fizičke sličnosti s roditeljima
- U ovom razdoblju se najčešće javlja želja stupiti u kontakt s biološkim roditeljima
- Spolno sazrijevanje je turbulentno razdoblje za sve adolescente, no za posvojeno dijete može značiti povezivanje s konceptom odgovornog spolnog ponašanja u posvojiteljskoj obitelji te neodgovornog ponašanja kod bioloških roditelja

- Nastavni sadržaji na kojima se obrađuje genetsko nasljeđivanje, ljudski razvoj, spolno odgovorno ponašanje mogu utjecati na posvojeno dijete
- Učitelji i profesori trebaju poticati otvorenu diskusiju o posvojenju jer pozitivna i otvorena komunikacija pomaže da se iskustvo posvojenja proradi na pravi način
- Odlazak na daljnje školovanje

Trebaju li učitelji i stručni suradnici u školi znati da je dijete posvojeno?

- Neki roditelji ne žele podijeliti informaciju o posvojenju u školi
- Svi uključeni u rad s djecom trebaju poštivati izbor obitelji
- Kontroverzno pitanje, nema jednoznačnog odgovora
- Bez obzira znamo li ili ne, jezik kojim se svakodnevno služimo treba osvijestiti i odražavati pozitivan stav prema različitostima

Kako restrukturirati zadatke/događaje koji mogu uznemiriti posvojeno dijete?

- Učitelji ponekad traže od djece fotografije dok su bili bebe; budući da neka posvojena djeca nemaju svoje slike iz tog razdoblja, to im može predstavljati problem
- Cilj tog zadatka je razvoj deduktivnog razmišljanja
- Prijedlog: potražiti slike poznatih dok su bili bebe i pogađati tko su oni

- **Obiteljsko stablo ima za cilj osvijestiti djeci odnose u obitelji ali i društvu**
- **Obiteljsko stablo se može raditi na način da sadrži mnogo raznih grana i korijenje ili se umjesto stabla koristiti konceptom šume koji reprezentira obiteljsku različitost (ima sličnih drveća, ali niti jedno nije isto!)**
- **Posvojena djeca će se možda pitati koju obitelj prikazati na stablu**

- Obilježavanje rođendana ili praznika može također biti emocionalno zahtjevno iskustvo za posvojenu djecu podsjećajući ih na gubitak, posebice obilježavanje Majčinog dana
- Preinačiti u Dan posebne osobe

Preporuke za odgojno-obrazovne ustanove

- Nabaviti slikovnice na temu posvojenja i različitosti
- Njegovati otvorenu i pozitivnu komunikaciju
- Pogledati kazališnu predstavu
- Na satu razrednika radionički obraditi temu različitih načina formiranja obitelji
- Američki autori preporučuju uključivanje roditelja u grupe podrške

Crtica iz školskog života

- Jelena je djevojčica koja je u 4. razredu osnovne škole saznala da je posvojena
- Roditelji do tada nisu rekli niti djevojčici niti učiteljici
- Međutim, neki su ljudi znali način na koji je Jelena došla u obitelj i to je, metodom usmenog prepričavanja, došlo do djevojčice koja je išla s Jelenom u razred
- Na rođendanu na kojemu nije bilo Jelene, ta je djevojčica podijelila “tajnu” s ostalima

- Srećom, mama jedne od prisutnih djevojčica je saznala i obavijestila Jeleninu mamu kako bi prije ponedjeljka pripremila Jelenu
- Tada se roditelji obraćaju stručnom timu škole

Za kraj...

- **Griješe roditelji koji uobražavaju da je njihovo prisustvo djeci toliko neophodno.**

Goethe

Hvala na pozornosti!